

Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 04 tháng 4 năm 2025

Số: 136 /BC-ĐĐBQH

BÁO CÁO

Tổng hợp ý kiến đóng góp cho dự thảo Luật Tình trạng khẩn cấp

Để chuẩn bị nội dung cho kỳ họp thứ 9, Quốc hội khóa XV, ngày 19 tháng 3 năm 2025, Đoàn đại biểu Quốc hội Thành phố Hồ Chí Minh đã tổ chức Hội thảo lấy ý kiến đóng góp ý cho dự thảo Luật Tình trạng khẩn cấp, sẽ được Quốc hội cho ý kiến tại kỳ họp thứ 9.

Dưới đây là tổng hợp các ý kiến đóng góp cho dự thảo Luật:

I. GÓP Ý CHUNG

1. Về quy định chung (Chương I)

Có ý kiến cho rằng theo phạm vi áp dụng trong dự thảo Luật thì các trường hợp ban bố tình trạng khẩn cấp, bao gồm: an ninh quốc gia bị đe dọa nghiêm trọng, thiên tai, dịch bệnh nguy hiểm, thảm họa môi trường, khủng hoảng kinh tế - xã hội. Tuy nhiên, đề nghị cần quy định cụ thể về các tiêu chí để xác định mức độ nghiêm trọng của từng loại tình huống nhằm bảo đảm tính thống nhất, tránh việc lạm dụng không đồng bộ giữa các địa phương.

2. Về ban bố, công bố, bãi bỏ tình trạng khẩn cấp (Chương II)

Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định về cơ chế tham vấn từ Hội đồng Quốc phòng và An ninh, Chính phủ hoặc các cơ quan chuyên môn để bảo đảm quyết định ban bố tình trạng khẩn cấp được đánh giá khách quan, chính xác và có tính khả thi cao.

3. Về các biện pháp được áp dụng trong tình trạng khẩn cấp (Chương III)

- Có ý kiến đề nghị quy định cụ thể hơn về hoạt động “**Cứu trợ khẩn cấp**” vào Chương III dự thảo Luật.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định về thời hạn áp dụng từng biện pháp, cơ chế giám sát để tránh lạm quyền, đồng thời bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp của các tổ chức, cá nhân trong khu vực bị ảnh hưởng.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định về cơ chế giám sát đối với người thi hành công vụ trong tình trạng khẩn cấp, giới hạn thời gian tạm giữ và bảo vệ quyền luật sư cho người bị bắt.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định biện pháp “**Hoạt động phục hồi liên lạc gia đình**” vì trong đại dịch COVID-19 đã nhiều trường hợp cần liên lạc giữa gia đình và bệnh nhân.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định về biện pháp chế tài đối với các trường hợp vi phạm trong tình trạng khẩn cấp.

- Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định chi tiết về thời gian bồi thường và quy trình đánh giá giá trị tài sản.

- Có ý kiến cho rằng các quy định về nguyên tắc áp dụng các biện pháp hạn chế quyền công dân, tổ chức trong các Điều 14, Điều 15, Điều 16, Điều 17 của dự thảo Luật còn chung chung, thiếu các tiêu chí cụ thể để đảm bảo việc hạn chế quyền không bị lạm dụng; chưa làm rõ tính cần thiết và hợp lý khi hạn chế quyền công dân; quyền tài sản không phù hợp với khoản 2 Điều 14, Điều 32 Hiến pháp 2013. Ý kiến này đề nghị bổ sung quy định về tiêu chí đánh giá và giới hạn cụ thể việc hạn chế quyền để tránh lạm quyền; cơ chế bồi thường ngay lập tức, đảm bảo quyền lợi cho cá nhân, tổ chức.

4. Về trách nhiệm của cơ quan, tổ chức, cá nhân (Chương V)

- Có ý kiến cho rằng cần quy định cụ thể hơn trách nhiệm của doanh nghiệp trong việc bảo đảm nguồn cung ứng hàng hóa thiết yếu, duy trì hoạt động kinh tế - xã hội trong điều kiện khẩn cấp.

- Có ý kiến cho rằng trong tình trạng khẩn cấp việc huy động và phối hợp lực lượng (quân đội, công an, y tế, DQTV...) là yếu tố then chốt để ứng phó hiệu quả. Ý kiến này đề nghị cần quy định cụ thể hơn về cơ chế chỉ huy, điều hành, phân cấp trách nhiệm và chế độ đãi ngộ với lực lượng tham gia nhiệm vụ.

5. Ý kiến khác

5.1- Có ý kiến đề nghị nghiên cứu bổ sung quy định về **“Tình trạng khẩn cấp trên không gian mạng”** vào dự thảo Luật.

5.2- Có ý kiến đề nghị cần có cơ chế giám sát đặc biệt với các quyết định ban bố tình trạng khẩn cấp; báo cáo công khai định kỳ về các biện pháp đã thực hiện.

5.3- Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định về cơ chế dự trữ nguồn tư trang, thiết bị; cơ chế huy động nguồn lực khi có tình trạng khẩn cấp xảy ra, tránh tình trạng chông chéo.

5.4- Có ý kiến cho rằng để công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật đi vào thực tiễn, cần có kế hoạch tuyên truyền, diễn tập định kỳ nhằm nâng cao nhận thức và khả năng ứng phó của Nhân dân, các cấp chính quyền và lực lượng chức năng trước các tình huống khẩn cấp.

5.5- Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định về hoạt động tình nguyện **“Hiến máu”, “sơ cấp cứu ban đầu”** trong tình huống khẩn cấp vì trong đại dịch COVID-19 đã xảy ra tình trạng thiếu máu cấp cứu, điều trị bệnh; sơ cấp cứu ban đầu là hoạt động sơ cấp cứu đối với nạn nhân chiến tranh, thiên tai, dịch bệnh, hỏa hoạn, tai nạn giao thông và các tai nạn, thảm họa khác.

5.6- Có ý kiến cho rằng theo Điều 14, Điều 15, Điều 16 thì **“Khi có xung đột vũ trang, biểu tượng chữ thập đỏ được sử dụng theo quy định của các công ước Giơ-ne-vơ có liên quan, các nghị định thư bổ sung mà Cộng hòa xã hội chủ**

ngữ *Việt Nam là thành viên*”. Như vậy, biểu tượng “Chữ thập đỏ” là dấu hiệu để nhận biết người đang thực hiện hoạt động chữ thập đỏ và cơ sở, phương tiện, hiện vật được sử dụng trong hoạt động chữ thập đỏ. Trong các cuộc xung đột vũ trang, biểu tượng chữ thập đỏ là dấu hiệu để nhận biết và bảo vệ người, cơ sở và phương tiện, hiện vật mang biểu tượng này. Ý kiến này đề nghị bổ sung quy định về sử dụng biểu tượng “Chữ thập đỏ” trong dự thảo Luật.

II. GÓP Ý CỤ THỂ

1. Về giải thích từ ngữ (Điều 2)

- Có ý kiến đề nghị bổ sung vào Điều 2 giải thích thế nào là: *Tình trạng khẩn cấp về thiên tai; Tình trạng khẩn cấp về an ninh, quốc phòng; Tình trạng khẩn cấp về dịch bệnh, y tế.*

- Có ý kiến đề nghị bổ sung khái niệm *“Thảm họa là một sự kiện xảy ra đột ngột hoặc tăng dần. Do thiên nhiên hay con người gây ra. Gây tổn hại nghiêm trọng đến tính mạng và tài sản trong cuộc sống.”*

- Có ý kiến đề nghị bổ sung khái niệm *“Hiểm họa là một sự kiện, hiện tượng tự nhiên hay hoạt động của con người một cách không bình thường có thể gây các tổn thất và thiệt hại. Hiểm họa do thiên tai gây ra: Mưa, Bão. Hiểm họa do con người gây ra: Cháy, nổ, sự cố đông người.; Gây mất an ninh trật tự”.*

- Khoản 1: có ý kiến đề nghị làm rõ *“Trạng thái xã hội đặc biệt”* là những tình trạng gì? Khi xảy ra tình trạng khẩn cấp Nhà nước sẽ áp dụng các biện pháp gì để quản lý? Điều này ảnh hưởng như thế nào đến quyền, lợi ích của các cá nhân, tổ chức.

+ Có ý kiến cho rằng khái niệm cụm từ *“thảm họa lớn”* trong nội dung khoản 3 chưa cụ thể về tiêu chí định lượng hoặc điều kiện cụ thể để xác định, gây khó khăn khi áp dụng thực tế. Ý kiến này đề nghị sửa như sau: *“Thảm họa lớn là sự kiện bất thường do thiên nhiên hoặc con người gây ra, gây thiệt hại nghiêm trọng về người, tài sản hoặc môi trường, vượt quá khả năng ứng phó của chính quyền cấp tỉnh và cần có sự hỗ trợ của các cơ quan Trung ương. Thảm họa lớn được xác định theo các tiêu chí về số lượng thương vong, mức độ thiệt hại tài sản, phạm vi ảnh hưởng và tác động lâu dài đến môi trường”.*

- Khoản 4: có ý kiến cho rằng thuật ngữ *“hàng hóa, dịch vụ thiết yếu”* cần định nghĩa cụ thể hơn, vì mỗi tình huống khẩn cấp có thể có yêu cầu khác nhau về mặt hàng thiết yếu. Đề xuất sửa: *“Hàng hóa, dịch vụ thiết yếu là những loại hàng hóa và dịch vụ cần thiết cho sự sống còn của người dân trong tình trạng khẩn cấp. Danh mục hàng hóa, dịch vụ thiết yếu được xác định phù hợp với từng loại tình trạng khẩn cấp, không giới hạn ở lương thực, thực phẩm, nước uống, thuốc men, nhiên liệu và các trang thiết bị phục vụ phòng ngừa và khắc phục hậu quả”.*

2. Về các hành vi bị nghiêm cấm trong tình trạng khẩn cấp (Điều 5)

- Khoản 1: có ý kiến đề nghị bổ sung cụm từ *“Tổ chức và cá nhân”* nội

dung khoản 1; khoản 1 viết lại như sau: **“Tổ chức và cá nhân không chấp hành hoặc chấp hành không đầy đủ chỉ đạo, chỉ huy, điều hành, yêu cầu, đề nghị của cơ quan hoặc người có thẩm quyền trong việc thi hành Nghị quyết ban bố hoặc Lệnh công bố tình trạng khẩn cấp”**

- Khoản 2: có ý kiến đề nghị bổ sung cụm từ **“cản trở hoặc ép buộc tổ chức, cá nhân tham gia quyên góp”** vào nội dung khoản 2; khoản 2 viết lại như sau: **“Cản trở, chống đối người thi hành công vụ, cản trở hoặc ép buộc tổ chức, cá nhân tham gia quyên góp trong tình trạng khẩn cấp”**.

- Khoản 3: có ý kiến đề nghị bổ sung cụm từ **“hoặc thực hiện các hoạt động xâm phạm an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội”** vào nội dung khoản 3; khoản 3 viết lại như sau: **“Lợi dụng tình trạng khẩn cấp để trục lợi hoặc thực hiện các hoạt động xâm phạm an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội, xâm phạm quyền lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân, gây lãng phí, thất thoát, phá hoại tài sản của Nhà nước”**.

- Khoản 7: có ý kiến đề nghị bổ sung cụm từ **“nghiêm trọng”** vào nội dung khoản 7; khoản 7 viết lại như sau: **“Không kịp thời hoàn trả tài sản của tổ chức, cá nhân bị trưng dụng, hoặc không bồi thường thiệt hại nghiêm trọng do việc trưng dụng tài sản gây ra theo quy định cho các tổ chức, cá nhân bị trưng dụng tài sản”**.

3. Về thời hạn, thời hiệu xử lý vi phạm hành chính, giải quyết vụ việc dân sự và thi hành án hành chính, dân sự trong tình trạng khẩn cấp (Điều 7)

Khoản 1: có ý kiến cho rằng Điều 7 quy định quyền khiếu nại, tố cáo trong tình trạng khẩn cấp nhưng thiếu cơ chế bảo đảm việc xử lý kịp thời và công khai kết quả giải quyết. Tuy nhiên, theo Điều 2 Luật Khiếu nại và Điều 3 Luật Tố cáo kể cả trong tình trạng khẩn cấp vẫn bảo đảm quyền khiếu nại. Do đó, ý kiến đề nghị nghiên cứu bổ sung quy định cơ chế tiếp nhận và giải quyết khiếu nại nhanh chóng trong tình trạng khẩn cấp.

4. Về thẩm quyền công bố tình trạng khẩn cấp (Điều 9)

- Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định về Cơ quan xác định, xem xét các yếu tố khẩn cấp nhằm xác định địa phương có rơi vào tình trạng khẩn cấp hay không để đề nghị ban bố tình trạng khẩn cấp phù hợp với quy định của pháp luật.

- Khoản 2: có ý kiến đề nghị nghiên cứu cho phép Thủ tướng Chính phủ được ban bố tình trạng khẩn cấp trong trường hợp cấp bách, báo cáo Ủy ban Thường vụ Quốc hội phê duyệt nhằm giải quyết kịp thời tình huống khẩn cấp cần phản ứng nhanh.

- Khoản 4: có ý kiến cho rằng quy định như khoản 4 gây chông chéo về thẩm quyền giữa các cơ quan. Việc không quy định cụ thể thời gian tối đa cho tình trạng khẩn cấp, dễ dẫn đến tình trạng khẩn cấp kéo dài thiếu cơ chế kiểm soát. Ý kiến này đề nghị cần quy định cụ thể các biện pháp bảo vệ quyền con người, đặc biệt với nhóm người bị tổn thương (phụ nữ, trẻ em, người khuyết tật).

5. Thẩm quyền, trình tự thủ tục gia hạn, bãi bỏ tình trạng khẩn cấp

(Điều 11)

- Có ý kiến cho rằng Điều 11 chỉ quy định thẩm quyền bãi bỏ tình trạng khẩn cấp; đề nghị bổ sung quy định về trình tự, thủ tục bãi bỏ tình trạng khẩn cấp.

- Khoản 1: có ý kiến đề nghị quy định cụ thể về **“không quá 07 ngày cho 01 lần gia hạn”** là **07 ngày làm việc** hay **07 ngày?**

6. Về chấm dứt hiệu lực của văn bản pháp luật về tổ chức thi hành Nghị quyết ban bố, Lệnh công bố tình trạng khẩn cấp (Điều 12)

Điểm b khoản 2: có ý kiến cho rằng để tránh chồng chéo, lặp lại nội dung”; đề nghị sửa điểm b khoản 2 như sau: **“thực hiện theo Khoản 2 và Khoản 3 Điều 29 Chương IV”**.

7. Về các biện pháp áp dụng trong tình trạng khẩn cấp khi có thảm họa lớn về thiên tai, ô nhiễm môi trường, sự cố bức xạ và hạt nhân (Điều 13)

Khoản 1:

- Điểm đ: có ý kiến đề nghị thay cụm từ **“yêu cầu”** bằng **“bắt buộc”**; điểm đ viết lại như sau: **“Bắt buộc các doanh nghiệp chuyển đổi sản xuất sang hàng hóa cần thiết cho ứng phó thảm họa”**.

- Điểm e: có ý kiến đề nghị bổ sung cụm từ **“vận chuyển lực lượng”** vào sau cụm từ **“làm nhiệm vụ”** và bổ sung cụm từ **“và các trang thiết bị vật chất”** vào sau cụm từ **“hàng hóa”**, vì khi xảy ra các tình trạng khẩn cấp thì cần vận chuyển người và các trang thiết bị vật chất khác để thực hiện nhiệm vụ không riêng gì nhu yếu phẩm, hàng hóa; điểm e viết lại như sau **“Miễn các loại phí giao thông đối với phương tiện làm nhiệm vụ vận chuyển lực lượng, vận chuyển thuốc, dược phẩm, hàng hóa và các trang thiết bị vật chất đến địa bàn xảy ra thảm họa”**.

8. Về các biện pháp được áp dụng trong tình trạng khẩn cấp về dịch bệnh (Điều 14)

Điểm d khoản 1 Điều 14: có ý kiến cho rằng quy định như điểm d khoản 1 Điều 14 chưa rõ ý; đề nghị viết lại điểm d như sau **“Trung dụng các cơ sở y tế, cơ sở lưu trú và các cơ sở của cơ quan, tổ chức, cá nhân để triển khai các bệnh viện dã chiến, khu cách ly”**.

9. Về các biện pháp khắc phục hậu quả trong tình trạng khẩn cấp (Điều 17)

Khoản 4: có ý kiến đề nghị bổ sung cụm từ **“nhà ở”** vào sau cụm từ **“chính sách”**; khoản 4 viết lại như sau: **“Thực hiện cơ chế, chính sách nhà ở, hỗ trợ sản xuất giúp người dân, doanh nghiệp, tổ chức khắc phục thiệt hại trong tình trạng khẩn cấp, phục hồi sản xuất, kinh doanh”**.

10. Về huy động, quyên góp và phân bổ nguồn lực cứu trợ, hỗ trợ (Điều 19)

Điểm a khoản 1: có ý kiến đề nghị thay từ **“tránh”** bằng cụm từ **“tuyệt đối”**

không”; điểm a khoản 1 viết lại như sau: “*Tuân theo quy định của pháp luật, căn cứ vào mức độ thiệt hại, chia sẻ thông tin và phối hợp với chính quyền địa phương nơi có đối tượng được cứu trợ, hỗ trợ để bảo đảm công bằng, công khai, tuyệt đối không trùng lặp*”

11. Về cứu trợ, hỗ trợ các đối tượng bị ảnh hưởng trong tình trạng khẩn cấp (Điều 20)

Điểm c khoản 1: có ý kiến cho rằng đề phù hợp với điểm a khoản 1 Điều 23, đề nghị bỏ cụm từ “*kinh phí dự phòng hàng năm của*”; điểm c khoản 1 viết lại như sau: “*Nguồn lực cho cứu trợ, hỗ trợ khẩn cấp từ hàng dự trữ quốc gia, từ ngân sách nhà nước và đóng góp tự nguyện của tổ chức, cá nhân, hỗ trợ từ quốc tế, quỹ phòng thủ dân sự và các quỹ tài chính nhà nước khác, nguồn tài chính khác theo quy định của pháp luật*”.

Điểm b khoản 2 và khoản 3: có ý kiến cho rằng đối tượng được hỗ trợ mới dừng ở các tổ chức, cá nhân sản xuất nông nghiệp và các doanh nghiệp hoạt động công ích, chưa đề cập đến các doanh nghiệp sản xuất kinh doanh vừa và nhỏ (ví dụ trong đại dịch COVID - 19 Chính phủ đã giảm thuế, hỗ trợ tích cực cho đối tượng này như quy định tại điểm a khoản 1 Điều 2 dự thảo Luật). Ý kiến này đề nghị bổ sung quy định đối tượng “*doanh nghiệp sản xuất kinh doanh vừa và nhỏ*” vào điểm b khoản 2 và khoản 3 Điều 20. .

12. Về các chính sách, biện pháp hỗ trợ (Điều 22)

Khoản 1: có ý kiến đề nghị điều chỉnh điểm d và điểm đ theo hướng áp dụng quy trình đơn giản hóa thủ tục nhằm đảm bảo nhanh nhất, rút gọn nhất hỗ trợ cho các doanh nghiệp ứng phó, phục hồi sản xuất, kinh doanh bị ảnh hưởng trong điều kiện “*tình trạng khẩn cấp*”, vì một số chính sách trong nội dung của điểm d và điểm đ hiện đang được áp dụng trong trường hợp bình thường để thúc đẩy môi trường đầu tư, kinh doanh, chưa thể hiện cụ thể tính chất hỗ trợ.

13. Về điều động lực lượng vũ trang đến địa bàn ban bố tình trạng khẩn cấp (Điều 27)

Có ý kiến đề nghị bỏ cụm từ “*an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội*” trong nội dung khoản 1 Điều 27; khoản 1 viết lại như sau: “*Trong trường hợp cần thiết, Thủ tướng Chính phủ đề nghị Chủ tịch nước điều động lực lượng vũ trang đến địa bàn ban bố tình trạng khẩn cấp về quốc phòng*”.

14. Về trang bị và sử dụng vũ khí, công cụ hỗ trợ trong tình trạng khẩn cấp (Điều 28)

Khoản 2: có ý kiến đề nghị bổ sung vào cuối nội dung khoản 2 quy định “*Người sử dụng vũ khí, công cụ hỗ trợ thực hiện theo Khoản 2, 3, 4, Điều 2 và Điều 23, Chương II Luật số 42/2024/QH15 ngày 29/6/2024 về quản lý, sử dụng vũ khí, vật liệu nổ và công cụ hỗ trợ*”.

15. Về biện pháp xử lý người bị tạm giữ trong tình trạng khẩn cấp (Điều 29)

Khoản 2 và khoản 3: có ý kiến cho rằng theo quy định khoản 3 Điều 22

Luật xử lý vi phạm hành chính thì tạm giữ người vi phạm không quá 12 giờ, trường hợp cần thiết thời hạn tạm giữ có thể kéo dài hơn nhưng không quá 24 giờ kể từ thời điểm bắt đầu giữ người vi phạm. Do đó, quy định giữ người không quá 48 giờ phải xử lý theo thẩm quyền (nghĩa là tạm giữ) tại khoản 2 và giữ người không quá 72 giờ tại khoản 3 Điều 29 là chưa phù hợp; đề nghị nghiên cứu điều chỉnh thống nhất với Luật xử lý vi phạm hành chính.

16. Về lực lượng thi hành trong tình trạng khẩn cấp (Điều 31)

Có ý kiến đề nghị bổ sung quy định “*Lực lượng Dự bị động viên*” vào nội dung Điều 31.

17. Về trách nhiệm của chính quyền địa phương (Điều 37)

Khoản 4: có ý kiến đề nghị bổ sung quy định về quyền huy động lực lượng tham gia tình trạng khẩn cấp cho Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp cơ sở. Ý kiến này đề nghị xem xét bỏ cụm từ “*cấp huyện*” nhằm hướng đến phù hợp với tình hình thực tế chính quyền địa phương 2 cấp.

18. Về trách nhiệm của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên của Mặt trận (Điều 38)

Có ý kiến đề nghị bổ sung vào Điều 38 quy định về trách nhiệm giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam.

Trên đây là tổng hợp các ý kiến góp ý cho dự thảo Luật Tình trạng khẩn cấp, Đoàn đại biểu Quốc hội Thành phố Hồ Chí Minh kính báo cáo Ủy ban Thường vụ Quốc hội.

Nơi nhận:

- UBTVQH;
- Văn phòng Quốc hội;
- Ủy ban QP, AN&ĐN của Quốc hội;
- Ủy ban PL&TP của Quốc hội;
- TT.Đoàn ĐBQH TP;
- Các vị ĐBQH Đoàn TP;
- CVP, PCVP (QH);
- Lưu VT.

TM. ĐOÀN ĐẠI BIỂU QUỐC HỘI
KT. TRƯỞNG ĐOÀN
PHÓ TRƯỞNG ĐOÀN

Hà Phước Thắng